

Toekomstvisie Doesburg:

“Doesburg Duidelijk Duurzaam Door”

Doesburg maakt keuzes om klaar te staan voor de toekomst.

Inleiding

De raad heeft bureau Berenschot de opdracht gegeven een toekomst visie samen met de raad te ontwikkelen. Op basis van een nota van bevindingen en een uitgebreide en uitgewerkte conceptvisie is de raad tot een gedragen visie gekomen. Deze treft u onderstaand aan. Het betreft een visie op hoofdlijnen. De hoofdlijnen behoeven uitwerking. En de uitwerkingen zullen continue bijgesteld moeten worden. Immers de ontwikkelingen in de samenleving staan niet stil.

Doesburg: een uniek gelegen Hanzestad

Doesburg is een historische Hanzestad in Gelderland, gelegen op de grenzen van de Achterhoek, de Veluwe en de Liemers en via de IJssel en de Oude IJssel verbonden aan het water en gelegen in het groen. Een vrijzinnige en diverse stad, die grote bekendheid geniet door haar historische binnenstad, de vestigingswerken, het rijke cultuuraanbod en de nabije natuur. In het gastvrije en betrokken Doesburg is het plezierig wonen, leven en recreëren.

Een stad en gemeenschap die koestert wat ze heeft, maar ook vanuit eigen kracht wil nadenken over haar toekomst. Om zo zicht te krijgen op de maatschappelijke vraagstukken voor nu en de komende jaren en erop gericht om ook keuzes te maken. Keuzes waarbij de bestuurlijke zelfstandigheid van Doesburg gewaarborgd blijft.

Vanuit eigen kracht, krachtige keuzes voor een duurzame toekomst

De gemeenteraad en het college van Doesburg hebben in nauwe samenwerking ervoor gekozen een Toekomstvisie op te stellen. Vanuit eigen kracht. Om zicht te krijgen op de maatschappelijke vraagstukken voor nu en de komende jaren. Deze eigen kracht wordt ook helder zichtbaar in het transparante en open proces en het betrekken van de gemeenschap in dit traject. Eigen kracht betekent immers ook het bundelen van kracht. Van inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, gemeentebestuur, ambtelijke organisatie, buurgemeenten en de provincie. Met maar één doel: een zo goed mogelijke toekomst creëren voor het gebied en inwoners van Doesburg.

Proces om tot een Toekomstvisie te komen

Ten behoeve van de Toekomstvisie is uitgebreid feitenonderzoek gedaan naar relevante cijfers, informatie en beleidsstukken over en van Doesburg. Dit is opgenomen in de Nota van Bevindingen. Voor deze nota van bevindingen zijn door consultaties opinies en beelden opgehaald bij belangrijke partners van de gemeente Doesburg.

De Toekomstvisie is tot daarmee stand gekomen met betrokkenheid van partijen binnen en buiten de gemeente Doesburg. Vanuit een stuurgroep vanuit de gemeente (met raadsleden, de

burgemeester, griffier en gemeentesecretaris) is op dit proces gestuurd. De gemeenschap van Doesburg is via diverse bijeenkomsten met inwoners, maatschappelijke organisaties en lokale en regionale ondernemers geconsulteerd. In de regio is gesproken met bestuurders van buurgemeenten en de provincie Gelderland. Daarnaast is meermaals gesproken met het college van B&W van de gemeente Doesburg, een afvaardiging van de ambtelijke organisatie en hebben diverse conferenties met de gemeenteraad plaatsgevonden.

Rode draden: Doesburg vanuit feiten en opinies

Vanuit alle feiten en opinies zien wij Doesburg als een stad waar gemeenschap en ook bestuurders uit omliggende gemeenten trots op zijn en graag op voortbouwen. Maar we zien ook een stad met een aantal serieuze uitdagingen naar de toekomst toe. Deze hebben wij gevat in een aantal rode draden die we hieronder weergeven. Een verdere uitwerking van deze rode draden staat in de Nota van Bevindingen (bijlage 2)

Oriëntatie van de gemeenschap

Doesburg is een woongemeente met oriëntatie op het westen én het oosten, met meer uitgaande dan inkomende pendel. Haar inwoners zijn in sterke mate gericht op de centrumgemeenten Arnhem, Doetinchem en de naburige gemeenten Rheden en Zevenaar. Voor de Doesburgse beroepsbevolking vormt Arnhem overigens wat nadrukkelijker een centrumstad dan Doetinchem. Voor 65-plussers daarentegen zijn Doetinchem en de oostelijk gelegen gemeenten veel relevanter. Arnhem speelt voor hen nauwelijks een rol.

Op recreatief-toeristisch vlak is Doesburg een belangrijke bestemmingsgemeente voor inwoners uit omliggende gemeenten. Voor woon-werkverkeer is de uitgaande pendel richting de Arnhemse regio het grootst. Inkomende pendel richting Doesburg is het sterkst vanuit de Doetinchemse regio. Doesburg valt overigens binnen verzorgingsgebied regio Arnhem, maar heeft sterke relaties met de Doetinchemse verzorgingsregio, met name op het vlak van winkelen en toerisme.

Hoofdkeuzes van de Toekomstvisie

Doesburg heeft haar inwoners en bezoekers ontegenzeggelijk veel te bieden. Een fraai en historisch centrum, een groot cultureel aanbod en een mooi buitengebied met landschappelijke ligging aan de IJssel en grenzend aan diverse natuurgebieden. Er is een betrokken gemeenschap die voor levendigheid zorgt. Anderzijds zijn er ook kwetsbaarheden, die kijkend naar de toekomst en de veranderingen die daarmee gepaard gaan, gerichte aandacht vragen. Zo is er een steeds grotere groep ouderen en een afnemende groep jongeren, is het werkloosheidspercentage in Doesburg hoog, leven er relatief veel inwoners van de bijstand en op het sociaal minimum, wordt er bovengemiddeld veel gebruik gemaakt van voorzieningen in het sociaal domein en zijn er op het gebied van jeugd en duurzaamheid een aantal serieuze aandachtspunten. Die ontwikkelingen manifesteren zich verschillend per wijk, waarmee het voorkomen van te grote verschillen tussen de wijken en binnen de gemeenschap direct een belangrijk aandachtspunt is.

Met een samenhangende Toekomstvisie, bestaande uit drie elkaar versterkende hoofdkeuzes, zet Doesburg vanuit haar krachten

en kwetsbaarheden in op een toekomstbestendige, leefbare en vitale stad. Samen geven deze hoofdkeuzes een impuls aan een Doesburg waarin het prettig en duurzaam leven, wonen en recreëren is, waar mensen naar elkaar omzien en waar iedereen op zijn of haar eigen manier een bijdrage kan vervullen. Zodat er ook naar de toekomst toe een breed gedragen trots op Doesburg is.

A Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en vestigingsklimaat

In deze hoofdkeuze worden de volgende **actielijnen** uitgewerkt:

- Een ruimtelijke inrichting van de gemeente die recht doet aan de kernkwaliteiten en een basis vormt voor plezierig, wonen, werken en recreëren.
- Samenstelling van de bevolking per wijk en in geheel meer in balans brengen door het aantrekken en behouden van meer draagkrachtigen, meer jonge gezinnen, starters.
- Voorkomen dat bepaalde groepen wegtrekken vanwege onvoldoende aanbod middensegment (huur- en koopwoningen). Creëren kwalitatieve doorgroeimogelijkheden.
- Met bovengenoemde doelen tevens doorstroom bevorderen zodat ook nieuwe bewoners zich kunnen vestigen en startende gezinnen zich kunnen vestigen in vrijvallende gezinswoningen die nu door senioren worden bewoond
- Een woningaanbod dat in balans is met de demografie en behoeften van de bevolking (kleinere en toegankelijke wooneenheden)

Deze actielijnen worden gerealiseerd door het opstellen van een integrale actiegerichte aanpak ruimte, wonen en mobiliteit. In deze aanpak komen twee lijnen samen. Allereerst is er een actualisatie nodig van de woonvisie 2017-2022. De behoefte-ontwikkeling voor wonen krijgt met deze Toekomstvisie extra accenten voor starters, senioren en het middensegment. Tegelijkertijd is er in Nederland en in Doesburg in het bijzonder een gebrek aan ruimte. Ruimte waarop een beroep wordt gedaan voor wonen, maar ook voor infrastructuur, bedrijfsuitbreidingen, natuur en herwaardering van historische waarden. Doesburg moet dus woekeren met ruimte. In een integraal plan worden deze twee perspectieven samengebracht. Op voorhand kan gezegd worden dat de ontwikkeling van het woonaanbod meer vraagt om slimmer en ander gebruik van bestaande ruimte (inbreiding, herontwikkeling, herbestemming) dan om ontwikkeling van nieuwe gebieden (uitbreiding).

Belangrijke randvoorwaarden bij dit plan is dat de legitimiteit van het plan en de solidariteit tussen wijken en mensen gestalte krijgt.

B Verbindende en versterkende sociale aanpak

De combinatie van sociaaleconomische en sociaalmaatschappelijke uitdagingen waar Doesburg nu en in de toekomst voor staat zet de draagkracht en vitaliteit van de inwoners van de stad onder druk. En het is juist die draagkracht van vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen, stichtingen en actieven ondernemers die zich voor elkaar en Doesburg inzetten waarop gesteund wordt en die voor levendigheid en verbinding in Doesburg zorgt. De actielijn verbindende en versterkende sociale aanpak is erop gericht om met extra accenten de draag- kracht, positie en vitaliteit van inwoners en de stad Doesburg te blijven versterken. Dat gebeurt langs twee actielijnen:

Actielijn 1. De inzet op preventie, signalering en verbinding voor een kansrijke toekomst.

In deze Toekomstvisie formuleren we de ambitie om via extra accent op preventie en vroeg signalering in het sociale beleid van de gemeente ervoor te zorgen dat de gemeenschap op termijn steeds gezonder is, eerder geholpen wordt indien problemen zich voordoen en zo krachtiger onderdeel van Doesburg kunnen zijn. Op die manier kan duurzame inzet van zorg worden gerealiseerd. De volgende doelen worden binnen deze actielijn gerealiseerd:

- Voorkomen en verkleinen van groep met schuldproblematiek in Doesburg
- Een toename van uitstroom naar werk voor specifieke doelgroepen en een afname van de instroom naar bijstand
- Doeltreffende en effectieve inzet van de Wmo- en jeugdvoorzieningen

Actielijn 2. Samen bouwen op en aan een krachtige gemeenschap.

Doesburg bouwt op een sterke sociale infrastructuur met hoogwaardige voorzieningen en veel mantelzorgers, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en ondernemers die zich actief inzetten voor de gemeenschap. Dat laat de kracht van de gemeente zien: participatie en betrokken inwoners. Iets om te koesteren, te behouden en op voort te bouwen.

C Kwaliteitstoerisme en toegankelijke natuurrecreatie

Doesburg is een mooie Hanzestad met een rijke geschiedenis en omgeven door water. De aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van de binnenstad en het buitengebied is iets om

te koesteren. De culturele, historische en natuur recreatieve waarde van de binnenstad en het buitengebied maakt namelijk dat de stad aantrekkelijk is voor inwoners en toeristen. Het toerisme wordt ook gezien als een belangrijke bron voor de dynamiek in Doesburg en een versterking van de lokale economie. Het is van belang de toeristische functie van Doesburg te behouden en zoveel mogelijk te benutten. Uiteraard wel binnen de grenzen van het behoud van een goed woon- en leefklimaat en met oog voor de toegankelijkheid voor heel Doesburg. Dit betekent dat het van belang is niet alleen op de binnenstad te focussen, maar dat ook de verbinding met de wijken rondom de binnenstad gezocht moet worden.

Tegelijkertijd zijn er ook uitdagingen. De inzet op toerisme kan bijvoorbeeld op gespannen voet staan met de leefbaarheid van de binnenstad, omdat het bijvoorbeeld ook verkeer- en parkeer- problemen met zich meebrengt. Zo is er binnen het Doesburgse verkeerssysteem een specifieke opgave om de toeristische piekmomenten (beter) op te vangen en af te wikkelen. Op mooie zomerdagen en bij evenementen komen er veel mensen naar Doesburg. Het reguliere (dagelijkse) verkeer- en parkeersysteem is er niet op ingericht om deze pieken van auto's en fietsen goed op te vangen. Veel van de huidige verkeer- en parkeerproblemen in de binnenstad hebben hier betrekking op.

Om toekomstbestendig in te kunnen spelen op een aantrekkelijke woongemeente en toerisme, is het noodzakelijk een duurzame invulling te geven aan kwaliteitstoerisme enerzijds en toegankelijke natuurrecreatie anderzijds. Om de gemeente voor zowel inwoners als toeristen aantrekkelijk te maken wordt binnen deze hoofdkeuze ingezet op twee verschillende **actielijnen**:

Actielijn 1. Wonen, werken en bezoeken in balans.

De eerste beleidslijn is erop gericht om een duurzame invulling te geven aan kwaliteitstoerisme, wat inhoudt dat Doesburg niet alleen een aantrekkelijke bestemming voor levensgenieters³⁾ moet zijn, maar ook voor de mensen die er wonen.

Actielijn 2. Versterken van de stad en zijn omgeving.

De tweede beleidslijn is erop gericht om een duurzame invulling te geven aan toegankelijke natuurrecreatie. Toegankelijke natuurrecreatie draagt er namelijk aan bij dat de aantrekkelijkheid van Doesburg als uitvalsbasis wordt vergroot.

Ondersteunende mechanismen

De ondersteunende mechanismen zorgen ervoor dat de drie inhoudelijke hoofdkeuzes worden ondersteund. Ze zijn een inspiratiebron, stimulans en/of waarborg. Deze ondersteunende mechanismen zijn veelal noodzakelijk om op de drie belangrijke hoofdkeuzes stappen voorwaarts te kunnen maken. De ondersteunende mechanismen voor Doesburg zijn:

Op weg met een krachtige visie met een bestuur en organisatie dat optimaal functioneert

De Toekomstvisie geeft focus en richting. Dat richt het denken van het bestuur en maakt dat kwaliteiten van bestuur en organisatie verder gericht ontwikkeld moeten worden. En dat de regionale oriëntatie van de gemeente Doesburg -waar mogelijk-

lijkt- vereenvoudigd wordt. Leidend tot een zo gering mogelijke belasting voor bestuur en organisatie plus het investeren in hoogwaardige herkenbare relaties met gemeenten in de regio.

Het vaststellen van de Toekomstvisie door de gemeenteraad van Doesburg geeft focus en richting en adresseert tegelijkertijd de optimalisatievraag voor bestuur en organisatie. Het vaststellen van de Toekomstvisie wordt idealiter gevolgd door een niet te omvangrijk vervolgonderzoek dat als doelstelling heeft om in kaart te brengen op welke wijze de regionale oriëntatie kan worden geoptimaliseerd. In dit onderzoek is het ook wezenlijk in kaart te brengen hoe de organisatorische kwaliteit van de gemeente Doesburg in lijn met de Toekomstvisie kan worden geoptimaliseerd.

Besluit gemeenteraad

1. Stelt de drie pijlers (A, B, C) van de Toekomstvisie vast
2. Vraagt het college met een voorstel te komen op welke wijze de continuïteit van de visie wordt geborgd
3. Geeft het college opdracht om de Toekomstvisie te vertalen naar een nieuw handelingsperspectief op de verschillende beleidsterreinen
4. Geeft het college opdracht om de consequenties van de Toekomstvisie in financiële termen zichtbaar te maken in de kadernota en later in de begroting 2022
5. Geeft het college opdracht om een kort vervolgonderzoek uit te (laten) voeren -in lijn met de Toekomstvisie- naar een optimalisatie van de regionale oriëntatie en samenwerking als ook naar een optimalisatie van de organisatorische ambtelijke kwaliteit.
6. Neemt kennis van de nota van bevindingen.
7. Neemt kennis van de door bureau Berenschot uitgewerkte concept Visie.